

HAFNARFJÖRÐUR

KALDÁRSEL, KALDÁRBOTNAR OG GJÁRNAR

FYRIRHUGUÐ VINNA VIÐ DEILISKIPULAG

SKIPULAGSLÝSING – TILLAGA Í VINNSLU

LÝSING Á SKIPULAGSVERKEFNI

SAMKVÆMT 40. GREIN SKIPULAGSLAGA NR. 123/2010

03.05.2016

UNNIÐ FYRIR HAFNARFJARÐARBÆ

HAFNARFJÖRÐUR

LANDSLAG

1 Inngangur

Hafnarfjarðarbær hefur sett í gang vinnu vegna deiliskipulags fyrir náttúruvættið Kaldárhraun og Gjárnar, en auk náttúruvættisins nær deiliskipulagið yfir allt brunnsvæði vatnsverndar í Kaldárbotnum auk hluta grann- og öryggissvæðis. Innan grannsvæðis vatnsverndar er útivistarsvæði og sumarþúðir barna í Kaldárseli. Samkvæmt skipulagslögum nr. 123/2010 skal við upphaf vinnu við gerð skipulagsáætlunar taka saman lýsingu á skipulagsverkefnum þar sem m.a. er skýrt hvernig staðið verði að skipulagsgerðinni.

Svæðið er mjög vinsælt til útivistar og reknar hafa verið sumarþúðir í Kaldárseli um langt árabil. Kaldársel er innan grannsvæðis vatnsverndar og þarf því að móta stefnu um áframhaldandi nýtingu mannvirkja og svæðisins í kring. Innan brunnsvæðisins eru ýmis mannvirki tengd vatnstökunni sem þarf að viðhalda og setja skilmála um. Ekkert deiliskipulag er til fyrir svæðið og þarf því að gera nýtt deiliskipulag svo hægt sé að móta stefnu um viðhald og nýtingu svæðisins. Auk þess að setja núverandi mannvirki í skipulag þarf að finna staðsetningu fyrir ný bílastæði utan grannsvæðis vatnsverndar sem gæti þjónað helstu gönguleiðum en í dag er lagt mjög nálægt brunnsvæðinu. Einnig er gert ráð fyrir því að merkja helstu gönguleiðir og mögulega reiðleið utan vatnsverndar á svæðinu.

Markmiðið með deiliskipulaginu er að tryggja það að svæðið sé nýtt í samræmi við núgildandi vatnsvernd sem er á stærstum hluta skipulagssvæðisins og eða í samræmi við önnur verndarákvæði sem í gildi eru á svæðinu. Gert er ráð fyrir áframhaldandi vinnslu á grunnvatni úr Kaldárbotnum.

Auk þess að setja núverandi mannvirki í skipulag þarf að finna staðsetningu fyrir ný bílastæði utan grannsvæðis vatnsverndar sem gæti þjónað helstu gönguleiðum en í dag er bílum lagt mjög nálægt brunnsvæðinu. Afmarka þarf byggingarreiti og setja skilmála fyrir þau mannvirki sem eru innan svæðisins en ekki er gert ráð fyrir nýjum byggingum fyrir utan nýja rafstöð fyrir vatnsveituna innan grannsvæðis en núverandi rafstöð er innan brunnsvæðis. Einnig á að skoða staðsetningu göngustíga og mögulega reiðstígs utan vatnsverndar á svæðinu.

Ef vinnsla grunnvatns væri ný framkvæmd félli deiliskipulagið undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Þar sem gert er ráð fyrir óbreyttri vinnslu vatns og helstu framkvæmdir snúa að því að vernda brunnsvæðið til að draga úr mengunarhættu var fenginn úrskurður frá Skipulagsstofnun hvort deiliskipulagið félli undir lög um umhverfismat áætlana. Niðurstaða Skipulagsstofnunar var að ekki er þörf á að fara með málið gegnum ferlið samkvæmt lögum um umhverfismat áætlana heldur ætti frekar við að vinna umhverfismat deiliskipulags skv. 12. gr. skipulagslaga og 5.4.1. gr. skipulagsreglugerðar, því er ekki gerð matslýsing fyrir þetta deiliskipulag.

1.1 Afmörkun svæðisins

Svæðið afmarkast í norðri að mestu af náttúruvættinu Kaldárhraun og Gjárnar og liggur að deiliskipulagi Sléttuhlíðar. Vestan við Kaldárselsveg verða mörkin að aðliggjandi deiliskipulagi Sléttuhlíðar skoðuð þar sem finna þarf svæði fyrir bílastæði utan grannsvæðis vatnsverndar. Auk náttúruvættisins nær deiliskipulagið yfir allt brunnsvæði vatnsverndar í Kaldárbotnum auk hluta grann- og öryggissvæðis. Innan vatnsverndar er Kaldársel. Svæðið er um 257 ha að stærð og er í eigu Hafnarfjarðarbæjar (sjá mynd 1).

Mynd 1. Afmörkun skipulagssvæðisins

2 Staðhættir og byggð, grunnástand umhverfis

Skipulagssvæðið er hluti af upplandi Hafnarfjarðar sem er kjörið til útivistar og vinsælt sem slíkt. Græni trefillinn, samfelld útivistar og skógræktarsvæði sveitarfélagana á höfuðborgarsvæðinu liggur um hluta deiliskipulagssvæðisins. Svæðið er að stærstum hluta í aðalskipulagi flokkað sem óbyggt svæði (ÓB) en undir þann flokk falla svæði með útivistargildi, þar sem aðeins er gert ráð fyrir mannvirkjagerð í tengslum við útivist, öryggismál og fjarskipti. Ekki er gert ráð fyrir búsetu eða atvinnustarfsemi innan skipulagssvæðisins.

Hluti svæðisins er opin svæði (OP), svæðið í kringum Kaldársel er skilgreint sem samfélagsþjónusta (S) og brunnsvæðið er vatnsbólsvæði (VB1).

2.1 Náttúrufar

Líkt og kemur fram í greinargerð Landmótunar *Umhverfi og útivist (2006)* fyrir Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2005-2025 er Hafnarfjörður á mótum tveggja megin jarðmyndana í jarðfræði höfuðborgarsvæðisins. Annars vegar eru jökulsorfin grágrýtis- og móbergsholt frá jökulskeiðum ísaldar og hins vegar hraun frá nútíma, þ.e. yngri en 10.000 ára. Innan skipulagssvæðisins er þetta mjög áberandi í landslaginu. Móberg er á hluta svæðisins, aðallega á brunnsvæðinu. Næst í aldursröð er Búrfellshraunið og yngsta í röðinni innan deiliskipulagssvæðisins er Kaldárhraun sem er sögulegt hraun. Ekki hefur verið gerð sérstök úttekt á gróðri eða dýralífi innan svæðisins en í aðalskipulagi Hafnarfjarðar kemur fram að hraun sunnan Hvaleyrarvatns eru nær eingöngu þakið mosapembu, en talsvert er um lyng og kjarr í Gráhelluhrauni. Almennt má segja að fuglalíf sé ekki sérlega fjölbreytt enda eru stór svæði í landi bæjarins tiltölulega einsleit búsvæði fyrir fugla.

2.2 Fornminjar

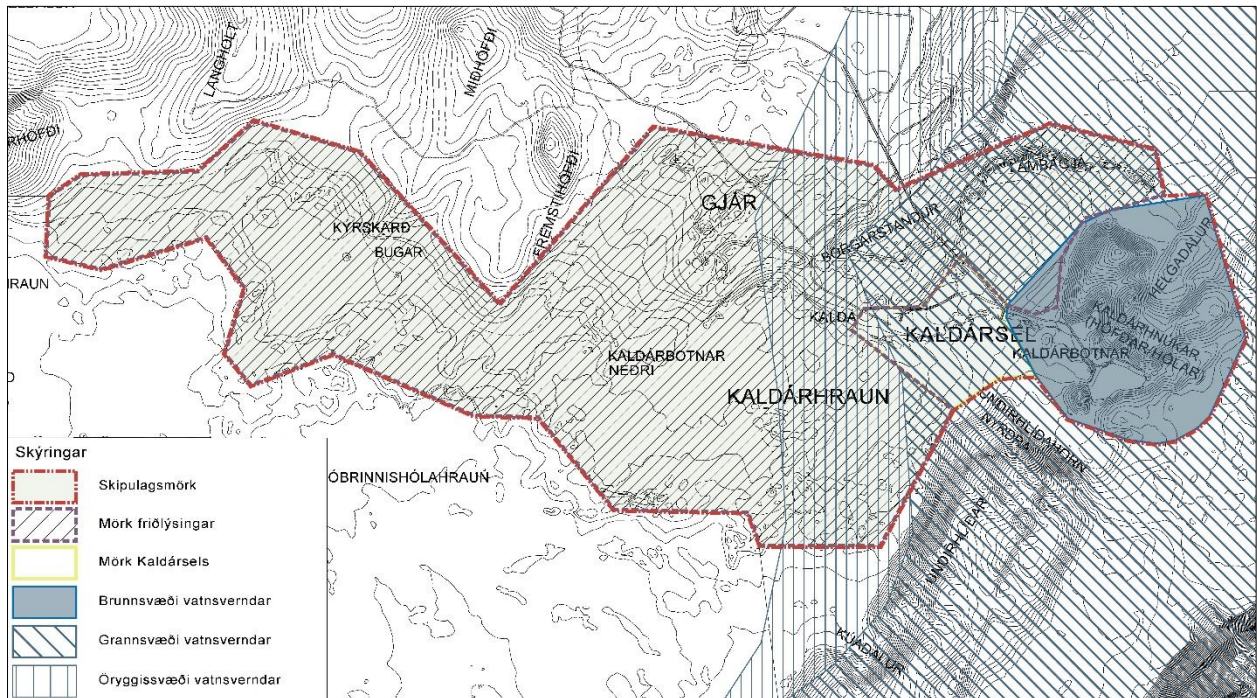
Aðalskráning fornminja hefur verið gerð fyrir svæðið. Friðlýstar þjóðminjar skv. Þjóðminjalögum eru Kaldársel (skjal undirritað af KE 30.04.1964. Þinglýst 05.05.1964):

- Bæjarrústir, rétt sunnan við skála KFUM, svo og aðrar rústir í hinu gamla túni.
- Fjárborg, nú hrunin, þar sem hæst ber á svonefndum Standi, skammt fyrir norðan bæjarrústirnar.
- Fjánhústöft og gerði, rétt hjá borginni, þeim megin sem frá bæjarrústunum veit.
- Hleðsla undir gamla vatnsveitustokkinn til Hafnarfjarðar, þvert yfir gjá.

Skv. Minjastofnun Íslands uppfyllir aðalskráning fornminja ekki lágmarksskilyrði um skráningu fornleifa vegna deiliskipulags. Því er nauðsynlegt að endurskoða fornleifaskráninguna í samræmi við staðla Minjastofnunar og verður slík skráning unnin í tengslum við vinnu við deiliskipulag.

2.3 Verndun

Landnotkun á svæðinu er ýmist bundin, takmörkuð eða tilkynningarskyld af ýmsum skipulagsáætlunum eða samþykktum svo sem friðlýsing, hverfisvernd og vatnsvernd. (sjá mynd 2).

Mynd 2. Landnotkun innan skipulagssvæðisins.

2.3.1 Reykjanesfólkvangur (FS4).

Samkvæmt gildandi náttúruverndarlögum nr. 60 frá 2013, gr. 52. er heimilt að friðlýsa landsvæði til útivistar og almenningsnota sem fólkvang. Skal verndun svæðisins miða að því að auðvelda almenningi aðgang að náttúru og tengdum menningarminjum í nánd við þéttbýli til útivistar, náttúruskoðunar og fræðslu.

Reykjanesfólkvangurinn var stofnaður 1975 með reglugerð og standa að honum þessi sveitafélög: Reykjavík, Seltjarnarnes, Kópavogur, Garðabær, Hafnarfjörður, Grindavík og Reykjanesbær. Stjórn fólkvangs er í höndum þessara sveitafélaga í samráði við Umhverfisstofnun. Fólkvangurinn er um 300 km² að stærð, langstærsta friðlýsta svæðið sinnar tegundar hér á landi. Þar af eru um 66 km² í landi Hafnarfjarðar. Mörk hans að austan eru sýslumörk Gullbringu- og Árnessýslu og að norðan tengist hann Bláfjallafólkvangi. Vesturmörk fólkvangsins eru vestan við Undirhlíðar og Núpshlíðarháls í sjó við Seltanga og suðurmörk fylgja strandlínu. Allt land Hafnarfjarðar í Krýsuvík er innan fólkvangsins ennfremur svæðið í kringum Helgafell, Undirhlíðar, Kaldárbotnar og allt svæðið þar fyrir ofan.

2.3.2 Kaldárhraun og Gjárnar (FS6).

Kaldárhraun og Gjárnar í Hafnarfirði voru friðlýst sem náttúruvætti árið 2009. Markmið með friðlýsingu Kaldárhrauns og Gjánna er að vernda helluhraunsmyndun og fagrar klettmyndanir í vestari hrauntröðinni frá hinni kunnu eldstöð Búrfelli.

Kaldárhraun er heillegt og óraskað helluhraun á vinsælu útivistarsvæði við Helgafell, en upptök hraunsins eru í gígum austan við norðurenda Gvendarselshæðar. Kaldárhraun er eitt síðasta dæmið um heillegt og óraskað helluhraun í landi Hafnarfjarðar og er fræðslu- og útivistargildi svæðisins metið hátt. Á svæðinu eru fornminjar sem tengjast selbúskap, m.a. gömul gata, Kaldárstígur. Stærð hins friðlýsta svæðis er 207,1 ha.

Umsjón og rekstur náttúruvættisins skal vera í höndum umhverfisnefndar Hafnarfjarðarkaupstaðar, samkvæmt samningi Umhverfisstofnunar og Hafnarfjarðarkaupstaðar sem umhverfisráðherra staðfestir.

Almenningi er heimil för um náttúruvættið, enda sé gætt góðrar umgengni. Í samræmi við samþykkt um hundahald er óheimilt að hafa hunda í náttúruvættinu án fylgdar og tryggjar stjórnar. Akstur vélknúinna farartækja utan akvega er óheimill í náttúruvættinu.

Óheimilt er að hrófla við eða skemma á annan hátt jarðmyndanir í náttúruvættinu. Einnig er þar óheimilt að spilla gróðri og trufla dýralíf og eru skotveiðar bannaðar. Óheimilt er að hrófla við eða skemma á annan hátt menningarminjar á hinu friðlýsta svæði.

Allar framkvæmdir innan náttúruvættisins eru háðar leyfi Hafnarfjarðarkaupstaðar og Umhverfisstofnunar, sbr. 57. gr. laga um náttúruvernd, nr. 60/2013. Framkvæmdir skulu vera í samræmi við samþykkt skipulag og verndaráætlun. Gert er ráð fyrir að gömlum stígum og vegum verði viðhaldið sem gönguleiðum og einnig að fjölga merktum og stikuðum gönguleiðum og stígum um svæðið sem tengst geta öðrum gönguleiðum um uppland Hafnarfjarðar.

2.3.3 Eldhraun

Eldhraun njóta sérstakrar verndar skv. 57. gr. laga um náttúruvernd, nr. 60/2013 og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er.

Allar framkvæmdir innan náttúruvættisins eru háðar leyfi Hafnarfjarðarkaupstaðar og Umhverfisstofnunar, sbr. 57. gr. laga um náttúruvernd, nr. 60/2013. Framkvæmdir skulu vera í samræmi við samþykkt skipulag og verndaráætlun. Gert er ráð fyrir að gömlum stígum og vegum verði viðhaldið sem gönguleiðum og einnig að fjölga merktum og stikuðum gönguleiðum og stígum um svæðið sem tengst geta öðrum gönguleiðum um uppland Hafnarfjarðar.

3 Fyrirliggjandi stefna

3.1 Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins „Höfuðborgarsvæðið 2040“

Svæðisskipulagið var samþykkt þann 14. júlí 2015. Græni trefillinn er stefnumörkun um samliggjandi útivistar og skógræktarbelti á höfuðborgarsvæðinu sem allir íbúar svæðisins skuli njóta. Nánari útfærsla stefnumörkunar um Græna trefilinn og skilgreining formlegrar landnotkunar sbr. skipulagsreglugerð, er vísað til aðal- og deiliskipulags viðkomandi sveitarfélaga.

Leiðarljós 4 í svæðisskipulaginu er heilnæmt umhverfi:

Hreint loft, ómeðhöndlað drykkjarvatn, nálægð við fjölbreytt útivistarsvæði og náttúrulegt umhverfi eru undirstaða að lífsgæðum á höfuðborgarsvæðinu og marka sérstöðu svæðisins umfram önnur borgarsvæði.

Íbúar höfuðborgarsvæðisins eiga greiðan aðgang að sameiginlegu útivistarsvæði umhverfis borgina. Þetta gefur þeim færi á að viðhalda góðri heilsu, slaka á og endurnærast, hvort sem um ræðir ströndina, Græna trefilinn, heiðar eða fjöll.

Aukin samvinna er um nýtingu neysluvatns og viðhald vatnsverndar.

Eftirfarandi markmið, sem endurspeгла leiðarljós 4, eru sett fram sem stefna Höfuðborgarsvæðisins 2040:

1. Íbúar höfuðborgarsvæðisins eiga aðgang að fjölbreyttum útivistarsvæðum sem hvetja til reglulegrar hreyfingar, náttúruupplifunar og jákvæðra félagslegra samskipta.
2. Náttúruverndarsvæði eins og fólkvangar, friðlýst svæði, náttúruvætti, hverfisverndarsvæði og svæði á náttúruminjaskrá skapa höfuðborgarsvæðinu sérstöðu og gegna mikilvægu fræðslu- og útivistarhlutverki.
3. Tækifæri til útivistar og ferðaþjónustu innan fólkvanga og fjallahrings höfuðborgarsvæðisins verða nýtt frekar. Hugað verður að samræmdri yfirstjórn og aðgerðum til að tryggja að not ólíkra hópa geti farið saman.
4. Á höfuðborgarsvæðinu verði ávallt nægt framboð af hreinu ómeðhöndluðu drykkjarvatni með markvissri vernd vatnsbólá og aukinni samræmingu við nýtingu auðlindarinnar.

Samkvæmt svæðisskipulaginu er deiliskipulagssvæðið skilgreint sem hluti af Græna treflinum sem er sameiginlegt og samfellt útivistarsvæði við efri jaðar borgarbyggðarinnar. Gert er ráð fyrir að í gegnum þetta svæði liggi svo Græni stígurinn, samfelldur göngu- og hjólastígur sem tengir öll sveitarfélögin saman.

3.2 Svæðisskipulag vatnsverndar á höfuðborgarsvæðinu nr. 555, 19. júní 2015.

Samþykkt um verndarsvæði vatnsbólá innan lögsagnarumdæma Mosfellsbæjar, Reykjavíkurborgar, Seltjarnarnesbæjar, Kópavogsbæjar, Garðabæjar og Hafnarfjarðarkaupstaðar nr. 555 var samþykkt 19.

júní 2015. Stór hluti deiliskipulagssvæðisins er innan vatnsverndarmarka, ýmist innan marka brunns-, grunn- eða öryggissvæðis.

Markmið samþykktarinnar er að tryggja verndun grunnvatns vatnsverndarsvæða höfuðborgarsvæðisins þannig að gæði neysluvatns á vatnstökustað uppfylli ávallt kröfur sem gerðar eru í gildandi löggiöf.

3.2.1 Brunnsvæði

Sá hluti vatnsverndarsvæðis sem er í næsta nágrenni vatnsbóls, sjá nánar í samþykktinni.

8. gr. Brunnsvæði skal algjörlega friðað fyrir óviðkomandi umferð, framkvæmdum og starfsemi annarri en þeirri, sem nauðsynleg er vegna vatnsveitunnar. Vatnsból og mannvirki skulu afmörkuð með girðingu eða öryggi tryggðu á jafngildan hátt.

9. gr. Vatnsveitur afla starfsleyfis hjá heilbrigðisnefnd. Vatnstaka og dreifing er á ábyrgð viðkomandi vatnsveitu.

10. gr. Afla þarf leyfis heilbrigðisnefndar til verklegra framkvæmda og skal við þær framkvæmdir farið eftir ákvæðum samþykktarinnar. Heilbrigðisnefnd skal setja sértæk starfsleyfisskilyrði eftir því sem við á. Ef um er að ræða nauðsynlegar framkvæmdir vegna vatnsveitu umfram hefðbundna vinnu við hana skal framkvæmdaaðili leggja fram áhættumat vegna hættu á mengun grunnvatns áður en framkvæmdir hefjast.

11. gr. Geymsla á olíu eða efnavörum er óheimil innan brunnsvæðis nema í skamman tíma og skal sérstaklega getið um slíkt í tímabundnu starfsleyfi heilbrigðisnefndar.

12. gr. Salerni og þvottaaðstaða á brunnsvæði er háð leyfi heilbrigðisnefndar. Skólpi frá slíkri aðstöðu skal veitt í safntank sem tæmdur skal reglulega. Utan um tank og leiðslur skal vera viðurkennd lekavörn með góðri aðstöðu til vöktunar. Ennfremur skal flutningsaðili sem annast tæmingar hafa starfsleyfi heilbrigðisnefndar.

13. gr. Um girðingar, mannvirki, búnað, framkvæmd vinnu, meðferð varasamra efna, viðbragðs-áætlanir vegna mengunaróhappa og umhirðu og frágang mannvirkja skal fjallað nánar í starfsleyfi viðkomandi vatnsveitu og í innra eftirliti.

14. gr. Tæki sem knúin eru jarðefnaeldsneyti skulu hafa staðist lekaskoðun.

3.2.2 Grannsvæði

Grannsvæði tekur við af brunnsvæði á aðrennslissvæði vatnsbóls, sjá einni nánar í samþykktinni.

15. gr. Á grannsvæði eru framkvæmdir og starfsemi sem ógnað geta öryggi vatnsöflunar bönnuð. Önnur landnot eru einkum til útivistar enda falli þau not að forsendum vatnsverndar.

16. gr. Óheimilt er að skipuleggja íbúðarbyggð, frístundabyggð eða atvinnustarfsemi á grannsvæðinu sem ekki fellur að 15. gr. Óheimilt er að leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu.

Starfsemi, ræktunarstörf og framkvæmdir.

24. gr. Á grannsvæði er óheimilt að hefja nýjan eða auka núverandi atvinnurekstur. Heilbrigðisnefnd er þó heimilt að víkja frá þessu ákvæði þegar tryggt er að engin hættu sé á mengun grunnvatns af völdum starfseminnar.

Salerni og rotþrær.

30. gr. Afla skal leyfis heilbrigðisnefndar fyrir náðhúsum, salernum, fráveitum og rotþróum. Í leyfi nefndarinnar skal kveðið á um gerð, viðhald, hreinsun og eftirlit með búnaðinum. Þar sem rotþró með viðeigandi siturlögn er ekki nægjanleg mengunaryörn að mati heilbrigðisnefndar skal koma fyrir safntanki á fráveitulögn eða hafa þurrsalerni. Förgun á seyru og úrgangi úr þurrsalernum eða náðhúsum er óheimil á svæðinu.

Útivist.

37. gr. Við skipulag útivistar og umferðar skal þess gætt að mengunarhætta verði sem minnst. Umráðaaðili útivistarsvæðis skal sjá um að komið verði fyrir ílátum fyrir rusl þar sem það á við og að fram fari reglubundin tæming þeirra. Sveitarstjórn ber ábyrgð á að fram fari reglubundin hreinsun á og við stíga og áningastaði.

3.2.3 Öryggissvæði

Öryggissvæði eru utan aðrennslissvæða grunnvatns til vatnsbóla og liggja eftir jöðrum brunn-, grann- og fjarsvæða. Þau eru skilgreind á svæðum þar sem mengun er mögulega talin geta borist af yfirborði með írennslu til grunnvatns og dreifst með grunnvatnsstraumum til vatnsbóla. Gæta þarf viðunandi öryggis við ákvörðun um nýtingu svæðis sem og hönnun og gerð mannvirkja og mengunarvarna. Öryggissvæðum er skipt í tvo flokka eftir eðli svæðisins, innan deiliskipulagssvæðisins er öryggissvæði vegna grunnvatns.

a) Öryggissvæði vegna grunnvatns: Svæði þar sem talið er að efni sem berast í jörð geti mögulega borist í grunnvatn og þaðan inn á áhrifasvæði vatnstökustaða.

b) Öryggissvæði vegna yfirborðsvatns: Svæði þar sem talið er að mengun á yfirborði geti mögulega borist inn á áhrifasvæði vatnstökustaða.

Vegir og samgöngur.

57. gr. Áður en vegir eru gerðir, endurnýjaðir eða lagðir bundnu slitlagi skal afla starfsleyfis heilbrigðisnefndar fyrir framkvæmdinni.

58. gr. Óheimilt er að nýta akvegi á öryggissvæðum til akstursíprótta. Starfsemi, ræktunarstörf og framkvæmdir.

59. gr. Allar framkvæmdir og mannvirkjagerð á öryggissvæðum skulu vera í samræmi við skipulagsáætlanir. Mannvirkjagerð þarf starfsleyfi heilbrigðisnefndar áður en framkvæmdir hefjast. Heilbrigðisnefnd er heimilt að veita tímabundin starfsleyfi vegna rannsókna er tengjast nýtingu svæðisins.

60. gr. Á svæðinu skal aðeins geyma áburð til skamms tíma í senn og skal gætt mengunarvarna sem eru fullnægjandi að mati heilbrigðisnefndar.

61. gr. Notkun plöntuverndarvara, útrýmingarefna og annarra varasamra efna er einungis heimil til heimilisnota. Geymsla varasamra efna.

62. gr. Geymsla á olíu, bensíni og öðrum varasömum efnum er óheimil nema það sé tiltekið í starfsleyfi heilbrigðisnefndar. Sama gildir um olíuáfyllingar á tæki og tanka. Flutningsaðili slíkra efna skal hafa fullnægjandi viðbragðsáætlun og leyfi heilbrigðisnefndar til flutninganna.

Sjá einnig nánar í samþykktinni.

3.3 Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025

Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025 var samþykkt í bæjarstjórn Hafnarfjarðar 14. maí 2014 og staðfest af Skipulagsstofnun þann 10. júlí 2014, engar breytingar hafa verið gerðar á því aðalskipulagi.

Eftirfarandi markmið koma meðal annars fram:

Samgöngur: Unnið skal áfram að undirbúningi og lagningu útivistarstíga í upplandi bæjarins. Hugað skal að ólíkum þörfum eftir ástíðum, t.d. brautum sem hentað geti skíðagöngufólki. Hugað skal sérstaklega að því að vanda frágang og umhirðu göngu- og hjólastíga.

Umhverfi: Styrkja skal aðgengi að upplandi bæjarins, útivistarsvæðum og náttúru án þess að gengið sé á gæði landsins og óspillta náttúru. Stuðlað skal að umhverfi sem hvetur til útiveru á öllum árstíðum. Mikilvægt er að útivistarsvæði séu fjölbreytt að gerð þannig að allir finni vettvang til útivistar við sitt hæfi. Við umhverfismótun og hönnun gatna, garða, gönguleiða og torga skal tekið mið af veðurfari allra árstíða með það fyrir augum að þau nýtist til útiveru allt árið. Unnið skal að því að tengja byggðina betur við sjóinn og tryggja gott aðgengi að ströndinni sem og að upplandinu.

Eftirfarandi landnotkunarflokkar eru innan deiliskipulagssvæðisins

Opin svæði: Svæði fyrir útivist með stígum, áningarstöðum og þjónustu sem veitt er á forsendum útivistar. Ekki er gert ráð fyrir annarri mannvirkjagerð, búsetu eða atvinnustarfsemi.

Óbyggð svæði: Undir þennan flokk falla svæði með útivistargildi, þar sem aðeins er gert ráð fyrir mannvirkjagerð í tengslum við útivist, öryggismál og fjarskipti. Ekki er gert ráð fyrir búsetu eða atvinnustarfsemi. **Uppland Hafnarfjarðar** er að nær öllu leyti skilgreint sem óbyggt svæði.

Upplandið er kjörið til útivistar og vinsælt sem slíkt. Stór hluti upplandsins er innan verndarsvæða, annars vegar innan vatnsverndarsvæðis vatnsbóls Hafnfirðinga við Kaldárbotna og hins vegar innan Reykjanesfólkvangs sem stofnaður var árið 1975. Að auki er í þessu aðalskipulagi gerð tillaga um víðtæka hverfisvernd á stóru hraunasvæði, Almenningur og Óbrinnishólalbruni, í suður hluta bæjarlandsins. Græni trefillinn, samfelt útivistar og skógræktarsvæði sveitarfélagana á höfuðborgarsvæðinu liggur um hluta upplands Hafnarfjarðar. Ekki er gert ráð fyrir mannvirkjagerð umfram það sem orðið er, og mestur hluti svæðisins er hverfisverndaður.

Vatnsból og vatnsvernd vatnsbóla: Vatnsverndarsvæði eru svæði sem heilbrigðisnefnd sveitarfélags hefur ákvarðað sem vatnsverndarsvæði umhverfis hvert vatnsból, annars vegar grannsvæði og hins vegar fjarsvæði sbr. reglugerð um neysluvatn (gr. 6.3.g í skipulagsreglugerð).

Sjá einnig samþykkt um verndarsvæði vatnsbóla hér að framan en ný samþykkt hefur tekið gildi eftir að aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025 var samþykkt.

3.4 Umhverfisstefna Hafnarfjarðar

Bæjarstjórn Hafnarfjarðar samþykkti umhverfis- og auðlindastefnu fyrir Hafnarfjörð á fundi sínum 13. mars 2013. Hafnarfjarðarbær leggur áherslu á að sveitarfélagið sé til fyrirmyndar í umhverfisstarfi. Umhverfisstarf þarf að vera eðlilegur hluti af starfi allra starfsmanna hjá sveitarfélaginu og í pólitískum ákvörðunum. Þetta gildir einnig um starfsemi skóla og annarra stofnana á vegum sveitarfélagsins. Takmarkið er að Hafnarfjarðarbær verði til fyrirmyndar á öllum sviðum í anda Staðardagskrár 21 (Local Agenda 21) sem er forskrift að sjálfbærri þróun.

3.5 Staðardagskrá 21

Þann 1. apríl 2011 lauk vinnu við þriðju endurskoðun Staðardagskrár 21 „Feti framar - Förum vel með“. Stefnumótunin nær til eftirfarandi 6 málaflokka og eru markmið sem eiga við þetta deiliskipulag einnig talin upp:

- Lífsstíll
- Fræðsla

- Náttúra og menningarminjar. Íbúum skal boðið upp á heilbrigt og fjölbreytt umhverfi. Sérkenni og sérstök gæði náttúrunnar skulu vernduð.
  - Gera skal átak í merkingu og fræðslu um náttúru- og menningarminjar svo og leiðbeiningar um göngu-, hjóla- og reiðleiðir.
- Umhverfi okkar, sveitarfélagið. Hafnarfjarðarbær skal haga sínu starfi eftir hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar, íbúum og umhverfi til heilla.
  - Viðhalda og vernda ber vatnsverndarsvæði Hafnarfjarðar enda er hreint vatn ein mikilvægasta auðlind okkar.
- Atvinnulíf og sjálfbær þróun
- Samfélag, lýðræði, jöfnuður

4 Umhverfisskýrsla

Deiliskipulagið fellur ekki undir lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlaða þar sem deiliskipulagið mun ekki fela í sér framkvæmdir sem háðar eru mati á umhverfisáhrifum. Aftur á móti verður gerð grein fyrir áhrifum deiliskipulagsins á umhverfið í samræmi við 12. grein skipulagslaga nr. 123/2010.

5 Ferli verkefnisins

Mögulegur tímarammi deiliskipulagsins:

<i>Apríl - maí 2016</i>	<i>Skipulagslýsing unnin, samþykkt í bæjarstjórn og kynnt.</i>
<i>Maí 2016</i>	<i>Unnið að drögum að deiliskipulagi með skipulagsuppdrætti, greinargerð og skilmálum.</i> <i>Drög að deiliskipulagi tekin fyrir á fundi skipulags- og byggingarráðs og forkynning haldin fyrir almenning.</i>
<i>Júní 2016</i>	<i>Deiliskipulag fullmótað með skipulagsuppdrætti, greinargerð og skilmálum.</i> <i>Tillaga að deiliskipulagi tekin fyrir á fundi skipulags- og byggingarráðs og á fundi bæjarstjórnar þar sem tillagan er afgreidd í lögbundið auglýsingar- og kynningarferli.</i>
<i>Júlí - ágúst 2016</i>	<i>Tillaga að deiliskipulagi í lögbundnu auglýsingar- og kynningarferli.</i>
<i>September 2016</i>	<i>Tillaga að deiliskipulagi tekin aftur fyrir á fundi skipulags- og byggingarráðs ásamt mögulegum athugasemdum og umsögum sem borist hafa.</i> <i>Tillaga að deiliskipulagi samþykkt af bæjarstjórn.</i>
<i>Október 2016</i>	<i>Deiliskipulag sent Skipulagsstofnun sem hefur allt að þrjár vikur til að afgreiða málið. Að því loknu öðlast deiliskipulag gildi með auglýsingu í B-deild Stjórnartíðinda.</i>

5.1 Kynning og samráð

Í tengslum við vinnu við deiliskipulag verður haft samráð eða samband við þær stofnanir og hagsmunaaðila sem tengjast beint því sem snertir deiliskipulagsgerðina.

Helstu samráðsaðilar:

- *Skipulagsstofnun*
  - *Lýsing á skipulagsverkefni verður lögð fyrir Skipulagsstofnun við upphaf vinnu við deiliskipulag í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010.*
- *Umhverfisstofnun*
- *Garðabær*
- *Minjastofnun Íslands*
- *Náttúrufræðistofnun Íslands*
- *Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur*
- *Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis*
- *Vegagerðin*
- *Víðeigandi nefndir og deildir Hafnarfjarðarbæjar*

Gert er ráð fyrir að lýsing þessi verði kynnt almenningi og hagsmunaaðilum innan skipulagssvæðisins í formi auglýsingar ásamt því að lýsingin mun liggja frammi á skrifstofu Hafnarfjarðarbæjar og vera aðgengileg á heimasíðu sveitarfélagsins: www.hafnarfjordur.is